

σας. Δώστε τον μερικώς στάλες, τὸ βράδυ. Μὴν τοῦ δώσετε ὅμως πολὺ γιατί φέρνει θάνατο. Τώρα, ξέρετε Ειρήνη Φιλίπποβνα. Μὲ συγχωρεῖτε ἀλλὰ καταλαβαίνετε θὰ μὲ σκοτώσουν καὶ μένα σὰν τὸ μᾶθουν. Καὶ μὲ τρεμουλιαστά βήματα, ἐβγήκε ὁ γιατρός ἔξω δίχως νὰ ρίξη οὔτε ἓνα βλέμμα στὸ λαβωμένο παιδί.

Τὴν ὥρα πού ἐφευγε συνήνησε τὴν Πελαγία. Αὐτὴ, τοῦκανε τόπο νὰ περάσῃ χωρὶς τίποτα στὴ φυσιολογία της νὰ φανερώσῃ τὴ χαρὰ πού ἐνιωθε ἐπειδὴ τὸν ἀνεζάλυψε, σὰν τὸν κνηγὸ πού πετυχαίνει διπλὸ θήραμα. Δὲν εἶπε τίποτα μὰ μὲς στὸ μεθυστικὸ μυαλό της πέρασε σὰν ἀστρατὴ αὐτὴ ἡ σκέψη.

Θὰ τὸν γράψω κι' αὐτὸν στὰ χαρτιά μου, τὸ βράδυ ὁ θάνατος τὸν περιμένει...

Στὸ σκαλοπάτι παρέτήρησε μεγάλους λεκεδες κοκκινωποὺς καὶ ψιθύρισε :

— 'Ἡ χτεσινὴ ἐπέτελεις, ἡ συγγίνηση τῆς Εἰρήνης, ὁ γιατρός, καὶ σημάδια αὐτὰ ἀπὸ αἷμα. Δὲν εἶνε καιμιὰ ἀνάγκη νὰ μῶ μὲσα, ἀφοῦ τὰ ξέρω ὅλα.

Λίγες ὥρες ἀργότερα, ἡ 'Ὀλγα, ἐπιχειρῶντας νὰ βγῆ γιὰ τὴν πόλη γιὰ νὰ φρονίσῃ, βρέθηκεν ἀντιμέτωπη μπρός στὴν πόρτα της μ' ἓναν μεγαλόσωμο ἄντρα, χωρὶς σακκάκι πού τὴν ἐσπρωξε βίαια, φωνάζοντας :

— Δὲν περνᾶω πιά, κοπέλ'α μου.
— 'Ἡ κόρη ξαναμπήκε ἀμέσως στὸ σπίτι, μὲ συντρυμένα τὰ γόνατα, κι' ἔπεσε στὸ πάτωμα μὲ λυγμοὺς.
— Μαμά, μαμά ! ἐφώναξε :

— 'Ἡ Εἰρήνη Φιλίπποβνα ἐτρεξε κοντὰ της. Τότε ἡ 'Ὀλγα τῆς εἶπε :
— Εἶνε κάποιος Τσεκίστας ἔξω στὴν πόρτα, μητέρα. Δὲν ἀντέχω πιά. Νιώθω νὰ μὲ πιάνῃ τρέλλα.

— Πρέπει νὰ μᾶθουμε, εἶπε ἡ μάνα.
— Ἄνοιξε τὴν πόρτα ἀποφασιστικά, κι' ἀναμέτρησε μὲ τὸ βλέμμα τὸ σκοπὸ. Μονάχα τὸ συμφέρον θὰ μποροῦσε νὰ τὸν κινήσῃ νὰ μιλῆσῃ. 'Ἡ Εἰρήνη Φιλίπποβνα μίλησε καθαρά, μὲ σιγανὴ φωνή :

— Γιατί σὲ βάλαν δῶ ; Ἄν τὸ μαρτυρήσῃς, θὰ κερδίσης δύο χρυσοὺς σταυροὺς.

— 'Ὁ ἄνθρωπος κοιτάζε γύρω του καὶ εἶπε :
— Φέρε...

— 'Ἡ μάνα ξεκρέμασε ἀπ' τὴν 'Ὀλγα τὸ σταυρὸ της ἐβγάλε ἀπ' τὸ λαμὸ της καὶ τὸ δικὸ της σταυρὸ καὶ τὰ ἔδωσε στὸν Τσε-κίστα. Τότες, αὐτὸς τῆς ἐξήγγησε ἀδιάφορα καὶ βαρυνητικὰ :

— Φαίνεται πως κρύβετε κάποιον δραπέτη. 'Ὁ ἀρχηγὸς θὰ τὸν πιάσῃ σήμερα θὰ τὸν πᾶνε στὸ νοσοκομεῖο, καὶ σὰ γιαντρετὴ θὰ τὸν σκοτώσουν...

— 'Ἡ Εἰρήνη στηρίχθηκε στὸν τοῖχο γιὰ νὰ μὴν πέσῃ. 'Ὁ σκοπὸς ὅμως τὴν ἐσπρωξε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ μουρμουρίζοντας :

— Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε τώρα, λιποθυμίες !...

— 'Ἡ 'Ὀλγα εἶχε ζανασκωθεῖ μὲ κόπο, καὶ, χαμμένα, πρόφερε λόγια φοβιτὰ :

— Θὰ τὸν ξαναπιᾶσουν θὰ τὸν γιατρέψουν. Θάρ χονταὶ κἀθε μέρα στὸ νοσοκομεῖο νὰ δοῦν ἄν εἶνε καλλίτερα. Θὰ τὸνε πιάσουν στὰ χέρια τους πού δὲν ἐστέρησαν ἀκόμα ἀπ' τὸ αἷμα, σὸν κάποιον ζῶο πού παχαίνουν γιὰ νὰ τὸ παραδίδουν στὸ χασάπη. Κι' αὐτὸς

θὰ τὰ ξέρω ὅλα... Ἡ ξαναπάρῃ σὲ λίγο τὸν ἴδιο δρόμο, θὰ ξανααντικρύσῃ τὸ λάκκο, πάνω ἀπ' τὸν ὁποῖο θὰ τὸν σκοτώσουν...

— 'Ἡ Εἰρήνη Φιλίπποβνα ἄκουγε τὴν κόρη της μὲ προσοχή. Τὰ λόγια αὐτὰ πού ἀπὸ πρὶν καθόριζε τὸ μαρτύριον τοῦ παιδιοῦ της, δὲ φαίνονταν νὰ τὴν συγγινὸν θάλας μάλλον κανεὶς πὸς τῆς ἔδιναν θάρρος, δύναμη, πίστη. Κι' ὅταν ἡ 'Ὀλγα, ξαντλημένη ἐσώπασε, ἡ μάνα της πλησίασε, τῆς χάριδεψε τὰ μαλλιά μὲ κίνηση γεμάτη γαλήνη καὶ εἶπε, παράξενα ἥμερη :

— Μὴ φοβάσαι, ἀγάπη μου. Δὲ θὰ τοῦ κάνουν τίποτε. Πῆγες νὰ καθίσῃ στὸ προσκεφάλι τοῦ μικροῦ πού τὴν περιμενε μὲ ἀγωνία, ἀνήσυχος ἀπ' τὰ κλάματα πού φτάναν ὡς αὐτὴ. Τὸ βλέμμα τῆς μάνας τοῦ ἔπεσε στὰ μάτια του γιὰ μιὰ στιγμή τόσο καθάριο, τόσο ἥμερο καὶ ἐλευθερωμένο ἀπ' τὴν παραμικρὴν ἀνησυχία, πού ἄπλωσε μιὰν γαλήνη στὴν ψυχὴ τοῦ ἀρρώστου. Τοῦ μίλησε κι' ἄλλωζε τὸν ἐπίδεσμό του γιὰ νὰ φρεσκάσῃ τὴν φλογισμένην του πλεγγή.

— 'Ὅλες οἱ τρυφερὲς κινήσεις της εἶχαν κάτι πιὸ πλατὺ καὶ πιὸ ὠραῖο κι' ἀπ' αὐτὴ τὴ μητρικὴ στοργή, κάτι πού ἄγγιζε τὸ θεῖο.

— Ὅσο ἡ μητέρα κοιτάζε πότε θὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος. 'Ὅταν ἄρχισε πιά νὰ βραδυάξῃ εἶπε τρυφερά στὸ παιδί της :

— Πρέπει νὰ πλαγιάσης μικρὸ μου. 'Ὁ γιατρός μοῦδωσε ἓνα φάρμακο γιὰ νὰ κοιμηθῆς. Στάσου νὰ στὸ ἐτοιμάσω.

— Σηκώθηκε, κι' ἔχυσε μέσα σ' ἓνα φλυτζάνι ὄλο τὸ λάβδανο τοῦ μπουκαλιού. 'Ἡ μεγάλη αὐτὴ δόσις θὰ θανάτωνε σίγουρα τὸν πληγωμένο. Πρὶν ὅμως δόσει στὸ παιδί τὸ θανατηφόρο ὕγρο, ἔνωσε νὰ τὴν κυριεύῃ μιὰ λιποψυχία. Διέσχισε τὸ δωμάτιο, ὅπου ἡ 'Ὀλγα, μὲ τὸ κεφάλι χαμμένο μὲς στὰ χέρια της ἔμενε σὰν ἀπολιθωμένη μισόνοιξε τὴν πόρτα. 'Ὁ Τσε-κίστας εἶταν πάντα κεῖ, καπνίζοντας ἓνα τσιγάρο. Τότε ἡ Εἰρήνη Φιλίπποβνα δὲ δίστασε πιά...

— Ξαναγύρισε στὸ δωμάτιο τοῦ μικροῦ, ἔσκηψε πάνω του, φίλησε τὰ ματόκλαδά του μὲ μιὰ γλύκα γεμάτη ἀπόγνωση, γεμάτη ἐξάντληση, γεμάτη σπαργαμὸ καρδιάς, καὶ τὸν βοήθησε νὰ πηθῇ τὸ λάβδανο.

— Κατόπιν, ἀδιάφορη πιά σὲ ὅλα, περιμενε ἐκεῖ, ὄρθια, νὰ ὀρθοῦν οἱ Τσε-κίστες...

Μετάφρ. I. A.

Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Τὴν Εὐτυχία ἄν προσμένῃς, τὴ νεράϊδα μὲ τὴ λευκὴ ἀέρινη στολή, νάχῃς στρωμένο πάντα τὸ τραπέζι, νάχῃς τὴ γνῶμη πρόθυμη, καλή.

Μιὰ μέρα, πού θὲ νᾶσαι ἀπελιπσωμένος κι' ἡ ὑπομονὴ σου θᾶνε λυγιστὴ, τὰ ῥοδιὰ τῆς δάχτυλα θὰ κρούουν τὴ θύρα σου ἀπαλὰ τὴ σφαιλιστὴ

Κι' ἡ Εὐτυχία θὰ μπῆ νὰ πηλιμυρῶσῃ τὸ σπίτι μὲ τὸ θᾶμα τὸ ἴλαο. Μὴν προσφύρης, φίλε, πάρα μόνον λίγο γρομὶ κι' ἄλατι καὶ νερό.

Μὰ νᾶσαι ταπεινός νὰ μὴ φωνάξῃς τὴν εὐτυχία σου ἀγανάκτα σὸς θεοὺς κι' ἡ Εὐτυχία τρομάξῃ καὶ σοῦ φέρῃ σὰν τὸν καπνὸ σὸς οὐρανοῦς...

Στέφ. Δάφνης

ΒΡΑΔΥ Σ' ΕΝΑ ΧΩΡΙΟ

Γαίλημενῃ, ξάστερη, γαλάζια πέρα ὡς πέρα, Κροστάλλινῃ ἀπ' τὸν ὄρθρο της, ὡς τὸν ἔσπερινό της, Κ' εἶχε πλαγέσει καὶ τ' ἄγρο χωρὸς φεγγάρι ἢ μέρα Κι' ἀγοραζάδιζε ἄγροτρο κι' αὐτὸ στὸν οὐρανὸ της.

Τώρα ἀποκάτω ἀπ' τὰ βροντὰ τὰ θεϊκὰ πού ἰσκιώσαν Μαζῶξαν τὰ κοπάδια τους ἀπ' τὰ λιβάδια οἱ στάνες Τοῦ κάμπου τὰ μικρόπουλα σωπάσανε θολώσαν Τὰ στερογῆμα τοῦ χωριοῦ κι' οἱ ἀλλῆς τους μὲ τὶς δοῦτες.

Πλήθος οἱ ὀλόχαρες φωνές κ' ἐορῶσαν — λίγο Κάποια τζιτζίκια μοναχὰ λαλοῦν καὶ πρὸς τ' ἀμπελία Κάποιες κοπέλες ξέροιστες, γυρνώντας ἀπ' τὸν τρύγο, Σκορπᾶνε ἀκόμα στὴν ἐρημιά τὰ ὄροσερά τους γέλοια.

Ὡ ! σὰν ἀρχίσῃ γύρω μου γιὰ πάντα νὰ νυχτῶνῃ, Δὲ θέλω τὰ ξεροφύλλα νὰ τρεμοφτερουρίζουν Στὸ δρόμο μου, κι' ἄπῃνο οἱ ἀφραγεμῖνοι κλώνοι Μ' ἓνα βραχνὸ παρόμοιο νὰ μὲ κλωνοχτίζουν.

Θέλω τὸ βράδυ πού θάρῃ νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ, νᾶνε Εἰρηνικὸ σὰν τ' ἀγαθὸ, σὰν τ' ἄγιο ἔοπτο βράδυ. Πὸς πέφτ' ἡ νύχτα τὰ τρελλὰ τζιτζίκια νὰ ξεγράψῃ Καὶ νὰ μοῦ λένε γιὰ τὸ φῶς καὶ μέσα στὸ σκοτάδι.

Θέλω οἱ θαμπές μου οἱ θύμηρος στὸ βᾶθος νὰ περῶνε Σὰν τὶς κοπέλες τοῦ χωριοῦ κ' ἐκεῖνες νᾶχω γείρει, Στὴ γῆραν ἐνὶ μας νὰ γοιωὸ σακφῶς ν' ἀχοῖογοῦνε Τὰ γέλοια τους ἀπ' τῆς ζωῆς μακρὰ τὸ πανηγύρι...

Λάμπρος Πορφύρας

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

'Ὅποιος δὲν ἔχει τίποτε, δὲν εἶνε τίποτε.

Λίγα λεπτὰ — πιὸ λίγες ἔννοιες.

Σ' ὄλες τὶς κλειδιονιές, τὸ ἀντικλεῖδι ὁ πλοῦτος.

Μιὰ γυναίκα μόνη τὰ κάνει ὄλα. Δυὸ γυναίκες κάνουν τὰ μισὰ καί, ...Τρεῖς γυναίκες τίποτε !

Μιὰ φορὰ ἀγαπᾶς, ὅλο μιὰ φορὰ πεθαίνει.

Γνώριζε τοὺς φίλους σου ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου.

Προτοῦ τ' ἀστείτα ἀρχίσουν, μᾶθε νὰ ξέρῃς νὰ περᾶς.